

# avaluació educació secundària obligatòria 4t d'ESO

ENGANXEU L'ETIQUETA  
IDENTIFICATIVA EN AQUEST ESPAI

CURS 2012-2013

**competència**

**lingüística:**

**llengua catalana**

## INSTRUCCIONS

- Per fer la prova utilitza un bolígraf, no un llapis.
- Llegeix atentament les preguntes i contesta-les fent una X a la casella corresponent. Només hi ha una resposta correcta a cada pregunta. Si t'equivoques, pots ratllar-la i marcar clarament la nova resposta.
- Tens una hora per fer la prova.

## TEXT 1

Llegeix aquest text amb atenció i respon les preguntes.

### UN ANIVERSARI



8 de març de 1918

Com que hi ha tanta grip, han hagut de clausurar la Universitat. D'ençà d'aquest fet, el meu germà i jo vivim a casa, a Palafrugell, amb la família. Som dos estudiants desvagats. El meu germà, que és un gran afeccionat a jugar a futbol –malgrat haver-s'hi ja trencat un braç i una cama–, el veig purament a les hores de repàs. Ell fa la seva vida.

Jo vaig tirant. No enyoro pas Barcelona i menys la Universitat. La vida de poble, amb els amics que hi tinc, m'agrada.

A l'hora de les postres, a dinar, apareixen a taula una gran plata de crema cremada i un pa de pessic deliciós, flonjo, daurat, amb un polsim de sucre ingràvid. La meva mare em diu:

–Ja saps que avui fas vint-i-un anys?

I, en efecte, seria absurd de discutir-ho: avui compleixo vint-i-un anys. Dono una ullada circular. El meu pare menja en silenci, en un estat de perfecta normalitat. La meva mare no sembla pas estar tan nerviosa com sol habitualment. Com que en aquest país només se celebren els sants, la presència del pa de pessic i de la crema em fan malfiar. Em pregunto si han estat elaborats per celebrar realment el meu aniversari o per recordar-me que el balanç dels primers anys és absolutament negatiu, francament magre. Aquest retret –penso– és tan natural! Tenir fills en forma d'incògnita, de nebulosa, ha d'ésser molt desagradable. La meva frivolitat, però, és tan gran, que ni el problema de consciència plantejat per les lllaminadures no és prou per a evitar que trobi el pa de pessic saborosíssim i la crema literalment exquisida. Quan me'n serveixo més, la fredor augmenta d'una manera visible. Vint-i-un anys!

La família! Cosa curiosa i complicada...

A mitja tarda es posa a ploure –una pluja fina, densa, menuda, pausada. No fa gens d'aire. El cel és gris i baix. Sento caure la pluja sobre la terra i els arbres del jardí. Fa una fressa sorda i llunyana –com la del mar a l'hivern. Pluja de març, freda, glacial. A mesura que va caient la tarda, el cel, de gris, es torna d'un blanc de gasa –lívid, irreal. Sobre el poble, pesant sobre els teulats, hi ha un silenci espès, un silenci que es palpa. La fressa de l'aigua que cau l'allarga en una música vaga. Sobre aquesta sonsònia, hi veig flotar la meva obsessió del dia: vint-i-un anys!

Veure caure la pluja, a la fi, m'ensopeix. No sé què fer. Hauria, és evident, d'estudiar, de repassar els llibres de text, per treure'm de sobre aquesta pesada carrera d'advocat. No hi ha manera. Si sovint no puc resistir la temptació de llegir els papers que trobo pels carrers, davant d'aquesta classe de llibres la curiositat se'm tanca amb pany i clau.

Decideixo de començar aquest dietari. Hi escriuré –just per passar l'estona, a la bona de Déu– el que se m'anirà presentant. La meva mare és una senyora molt neta, dominada per l'obsessió de mantenir la casa en un ordre gebrat. Li agrada d'estripar papers, de cremar

**TEXT 1**

velles andròmines, de vendre al drapaire tot el que per ella no té una utilitat pràctica o decorativa immediata. Ja farà prou, així, que aquests papers se salvin de les seves admirables virtuts casolanes. Si això arriba, no crec pas, de tota manera, que hi hagi res de mal...

Josep Pla, *El quadern gris* (Text adaptat)

**1 Marca la forma verbal adequada per omplir l'espai buit:**

“Com que hi \_\_\_\_\_ una epidèmia de grip, es van suspendre les classes”.

- a. hauria
- b. havia
- c. haurà
- d. ha hagut

0-1

a

**2 A quina ciutat estudia el narrador?**

- a. Girona.
- b. Figueres.
- c. Barcelona.
- d. Palafrugell.

0-1

b

**3 El pa de pessic i la crema fan malfiar el narrador perquè...**

- a. són postres que no li agraden gaire.
- b. tem que li retreguin que no ha fet res de profit.
- c. ja n'està una mica tip.
- d. considera que són postres massa dolces.

0-1

c

**4 Marca la paraula que té el significat contrari de “frivolitat” (subratllada al text).**

- a. Seriositat.
- b. Lleugeresa.
- c. Irreflexió.
- d. Inconsistència.

0-1

d

**5 La paraula “fressa” (subratllada al text) significa...**

- a. angúnia.
- b. soroll.
- c. disfressa.
- d. maduixa.

0-1

e

## TEXT 1

### 6 Quina carrera està estudiant el narrador?

- a. Medicina.
- b. Dret.
- c. Filologia.
- d. No se sap.

### 7 La referència (subratllada al text) a les “admirables virtuts casolanes” de la mare té un sentit...

- a. elogiós.
- b. seriós.
- c. literal.
- d. irònic.

### 8 Marca amb una X si les frases següents són verdaderes (V) o falses (F).

- |   | V                        | F                        |
|---|--------------------------|--------------------------|
| a. A mitja tarda llúia el sol.          | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |
| b. La mare és molt endreçada.           | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |
| c. Per postres hi ha crema i melindros. | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |
| d. Ambdós germans juguen a futbol.      | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |

### 9 Marca el nexa adequat a la frase següent:

“El pa de pessic em fa desconfiar, \_\_\_\_\_ el trobo saborosíssim”.

- a. així que
- b. per això
- c. potser
- d. però

### 10 Què decideix fer, finalment, el narrador?

- a. Menjar més crema.
- b. Estudiar més.
- c. Començar un dietari.
- d. Quedar-se a viure al poble.

## TEXT 1

**11** La paraula “això” a “Si això arriba...” (subratllada al text) es refereix al fet que...

- a. la mare llenci els seus escrits.
- b. tant li fa el que arribi.
- c. arribi alguna persona desconeguda.
- d. passi alguna cosa imprevista.

0-1

n

**12** A mitja tarda, el narrador està...

- a. alegre.
- b. nerviós.
- c. melancòlic.
- d. feliç.

0-1

o

**13** De quin d'aquests temes se'n parla menys?

- a. Les postres.
- b. La família.
- c. La pluja.
- d. La grip.

0-1

p

**14** El narrador valora els seus primers vint-i-un anys...

- a. sense cap preocupació.
- b. amb enyorança de la infantesa.
- c. de manera negativa.
- d. amb molt d'optimisme.

0-1

q

**15** En quin ordre es descriuen els fets?

- |  |  |   |                                     |
|--|--|---|-------------------------------------|
| <b>A.</b><br>La pluja que cau és freda, glacial. | <b>B.</b><br>El narrador no sap què ha de fer. | <b>C.</b><br>El narrador sent caure la pluja sobre la terra i els arbres. | <b>D.</b><br>El cel és gris i baix. |
|--|--|---|-------------------------------------|

- a. D → C → B → A
- b. D → C → A → B
- c. A → C → D → B
- d. B → D → A → C

0-1

r

## TEXT 2

Llegeix aquest text amb atenció i respon les preguntes:

### **GARBO, L'ESPIA QUE VA ENGANYAR HITLER**

Joan Pujol Garcia (1912-1988), de nom britànic en clau *Garbo* i de nom alemany en clau *Arabel*, fou un agent doble que desenvolupà un paper fonamental en l'èxit del Desembarcament de Normandia, a la Segona Guerra Mundial. La informació falsa que Pujol va proporcionar va convèncer Adolf Hitler que l'atac principal seria més tard i en un altre lloc. Això va resultar decisiu per reduir les tropes alemanyes a la zona del desembarcament. Gràcies a *Garbo*, la Segona Guerra Mundial es va escurçar i es van salvar moltes vides.

*Garbo* nasqué a Barcelona, al si d'una família burgesa, i estudià intern als maristes de Mataró. La seva vida va ser d'allò més normal fins que el 1936 es va veure implicat en la Guerra Civil Espanyola. Tot i que inicialment simpatitzava amb el bàndol franquista, en acabar el conflicte es va posicionar en contra de les ideologies totalitàries i, especialment, en contra del nazisme, triomfant a Europa.

#### **Agent del Reich**

El setembre de 1939, mesos després que acabés la Guerra Civil Espanyola, va començar la Segona Guerra Mundial. Pujol, escoltant les emissions en castellà de la ràdio anglesa BBC, va prendre consciència antinazi. Al voltant de 1940 va decidir que havia d'ajudar la Gran Bretanya, únic adversari de l'Alemanya nazi en aquelles dates.

Va realitzar un primer intent d'aproximació a través de l'ambaixada britànica a Madrid, però els britànics no se'n van fiar i no el van acceptar com a espia. Va decidir llavors establir-se com a espia alemany, per tal de poder oferir-se de nou als britànics com a agent doble. A l'ambaixada alemanya va contactar amb Gustav Knittel, a qui va convèncer que viatjaria a Anglaterra per informar els alemanys dels moviments de tropes aliades.

Encara que operava des de Lisboa, feia creure als alemanys que vivia a Londres. Inventava informes ficticis sobre moviments de vaixells mercants i aconseguia convèncer-los gràcies a informació obtinguda a Lisboa, als diaris i als noticiaris del cinema. Finalment, amb l'ajut del servei d'espionatge americà, aconseguí que la Intel·ligència Britànica el contractés.

#### **Agent doble**

Va arribar a Anglaterra a la primavera de 1942. El seu treball principal va ser convèncer els alemanys que havia aconseguit reclutar un gran nombre d'agents britànics, alguns d'ells persones de molta influència i amb informació valuosa. La dificultat era que havia de fabricar molts informes dels agents que s'anava inventant, de manera que no es contradiguessin entre si. Va arribar a crear 27 agents diferents. Pujol mantenia una fitxa per a cadascú, amb tota la filiació fictícia i actuacions per poder inventar-se els informes que enviava. Els alemanys pagaven a *Arabel* grans quantitats de diners per mantenir la seva xarxa d'agents. Cal tenir en compte, a més, que Pujol no sabia anglès i que un membre del contraespionatge li havia de fer d'interpret.

La informació que enviava als alemanys era inventada pels seus superiors britànics i incloïa una gran part d'esdeveniments veritables perquè fos més convincent. De vegades, aconseguia l'efecte desitjat enviant informació genuïna, però retardant la seva arribada perquè el dany fos mínim. Posava a la carta una data anterior, però no l'enviava fins a la vigília del moviment de tropes en qüestió, perquè quan arribés semblés un retard del servei de correus.

## TEXT 2

## Operació Fortitude

El treball de desinformació més important de *Garbo* va ser al voltant del Desembarcament de Normandia. Va convèncer Adolf Hitler que la invasió aliada tindria lloc per l'estret del Pas de Calais, a 250 km de Normandia, i que el desembarcament de Normandia era només una maniobra per atreure les tropes alemanyes lluny de Calais.

El 6 de juny de 1944 *Garbo* va enviar, només unes hores abans, un missatge xifrat als alemanys que deia: "La flota d'invasió ja ha sortit. L'Operació Normandia ha començat". Però quan els va arribar i el van poder desxifrar, ja era massa tard per moure les tropes.

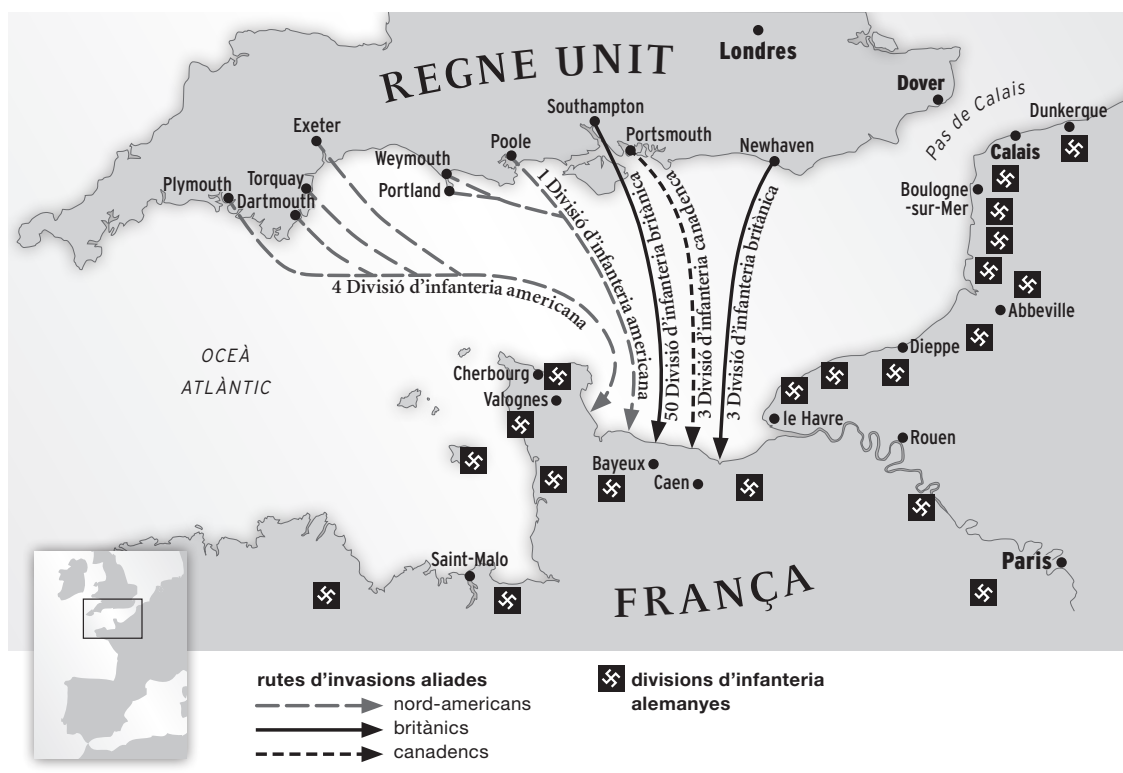
Després del desembarcament, els alemanys bombardejaren Londres amb les terribles bombes voladores anomenades V-1. *Garbo* tornà a entrar en acció subministrant coordenades falses per desviar-les dels punts estratègics. Finalment, i davant del risc de ser descobert, fabricà la seva pròpia -falsa- detenció per part dels britànics.

## Després de la Guerra

Hitler va seguir confiant en ell fins al final, ja que poc abans de morir va concedir a Joan Pujol la Creu de Ferro. Com que els britànics li van atorgar la Creu de l'Imperi Britànic, Joan Pujol té l'honor de ser una de les poques persones condecorades per ambdós bàndols.

Després de la Guerra, Pujol es va traslladar a Veneçuela, on va iniciar una nova vida i va formar una nova família. Va viure en l'anonimat, completament retirat del món de l'espionatge. No va ser fins al 1984 que el periodista anglès Nigel West n'investigà la història i el trobà. Fins aquell moment, ni tan sols la seva família coneixia el seu passat ple d'aventures.

Viquipèdia (Text adaptat)

Mapa del Desembarcament de Normandia (Basat en la revista *Sapiens* núm. 1)

## TEXT 2

### 1 Quina és la forma verbal equivalent a “nasqué” (subratllada al text)?

- a. Naixeria.
- b. Naixia.
- c. Va néixer.
- d. Ha nascut.

### 2 De quina manera Joan Pujol es va convertir en antinazi?

- a. Veient documentals americans.
- b. Parlant amb la Resistència francesa.
- c. Escoltant la ràdio britànica.
- d. Llegint publicacions dels aliats.

### 3 Qui va reclutar Joan Pujol com a agent alemany?

- a. Gustav Knittel.
- b. Fortitude.
- c. Nigel West.
- d. Arabel.

### 4 Quina d'aquestes expressions significa el mateix que “perquè” a la frase “perquè fos més convincent” (subratllada al text)?

- a. Ja que.
- b. Per tal que.
- c. Gràcies a.
- d. Per raó de.

### 5 Segons el text, en quin ordre van passar els fets?

A. Pujol intervé en la Guerra Civil Espanyola.

B. Arriba a Anglaterra.

C. Pren consciència antinazi.

D. S'ofereix com a espia als alemanys.

- a. A → C → B → D
- b. C → D → B → A
- c. A → C → D → B
- d. B → D → A → C

### 6 Marca amb una X si les frases següents són verdaderes (V) o falses (F).

Joan Pujol...

- |  | V                        | F                        |
|--|--------------------------|--------------------------|
| a. introduïa informació verdadera per fer creïble la informació falsa. | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |
| b. parlava bé l'anglès.  | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |
| c. treballava lleialment, tant per als britànics com per als alemanys. | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |
| d. va fingir que els anglesos l'havien detingut.                       | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |



## TEXT 2

**7** La paraula “xifrat” (subratllada al text) significa ‘escrit amb...

- a. xifres romanes’.
- b. un codi secret’.
- c. quantitats precises’.
- d. nombres’.

0-1

  
ab

**8** Segons el text, quina d’aquestes definicions és més adequada per a Joan Pujol?

- a. Precursor de James Bond.
- b. Heroi poc conegut.
- c. Aventurer sense ideologia.
- d. Farsant fantasiós.

0-1

  
ac

**9** Un cop llegit el text, fixa’t en el mapa. Garbo va fer creure als alemanys que l’exèrcit aliat sortiria del port anglès més proper a la costa francesa, és a dir, de...

- a. Dover.
- b. Londres.
- c. Dieppe.
- d. Portland.

0-1

  
ad

**10** Fixa’t en el mapa. Per què a la zona de Calais hi ha més divisions alemanyes que a la zona de Caen-Bayeux? Perquè els alemanys...

- a. consideraven que la ciutat de Calais era més important.
- b. hi feien maniobres d’entrenament.
- c. havien de defensar una zona més extensa.
- d. creien que els aliats desembarcarien a Calais.

0-1

  
ae

**11** Fixa’t en el mapa. A més de divisions britàniques i americanes, a l’exèrcit aliat hi havia una divisió...

- a. australiana.
- b. russa.
- c. polonesa.
- d. canadenca.

0-1

  
af

**12** Els anys d’inici i de final de la Segona Guerra Mundial són:

- a. 1839-1845
- b. 1914-1918
- c. 1939-1945
- d. 1959-1964

0-1

  
ag

## REDACCIÓ

Partint del text 1, desenvolupa el tema següent:

### **ELS ANIVERSARIS: MOTIU D'ALEGRIA O DE TRISTESA?**

**Escriu entre 10 i 15 línies. Si n'escris menys de 10, no se't corregirà la redacció i es veurà afectada la teva puntuació.**

Et recomanem que segueixis aquest procés:

1. Planificació, esquema de les idees que desenvoluparàs.
2. Primera versió de la redacció.
3. Revisió, correcció i versió definitiva.

**Pots utilitzar aquesta pàgina com a esborrany.**

ESBORRANY

**REDACCIÓ**

Utilitza aquesta pàgina per a la redacció definitiva.

**ELS ANIVERSARIS: MOTIU D'ALEGRIA O DE TRISTESA?**

0-1-2  
-3-4  
A0-1-2  
-3-4  
R0-1-2  
-3-4  
S0-1-2  
-3-4  
L0-1-2  
-3-4  
O0-1-2  
-3-4  
M

0-1

  
P

*Moltes gràcies per la teva col·laboració.*



Consell Superior  
**d'AVALUACIÓ**  
del Sistema Educatiu